

ถอดเทป aunt mon_for transcription

Interviewer: สวัสดีค่ะ ป้ามอน ขอชื่อนามสกุลของป้ามอนค่ะ

Aunt: ป้ามอนชื่อ ชื่อจริง จิม นามสกุล วารี

Interviewer: คือนามสกุลของมอغلนไหมคะ

Aunt: มอغلน ชื่อแรกชื่อ มอน

Interviewer: ค่ะ ชื่อ มอน นะคะ ทุกคนก็รู้จัก ป้ามอน รู้จักกันทั่วเลยนะคะ ป้ามอนอายุเท่าไรแล้วคะปีนี้

Aunt: 58 แล้ว

Interviewer: ยังไม่ 60

Aunt: ยังๆ

Interviewer: ยังสาวอยู่ แล้วป้ามอนเกิดที่ชุมชนที่ไหนคะ

Aunt: ชุมชนในหมู่บ้านมอغلนนี้ ชุมชน “แหลมหลา”

Interviewer: ตั้งแต่เกิดเลยใช่มั้ยคะ ไม่ได้อพยพมา

Aunt: ไม่ๆ

Interviewer: แล้วคุณพ่อคุณแม่ล่ะคะ

Aunt: เกิดที่นี่เหมือนกัน

Interviewer: ค่ะ แล้วอยากจะถามป้ามอน เพราะป้ามอนเป็นหัวหน้าคณะร้องเงี้ยวของที่นี่ด้วยนะคะ มีความเป็นมายังไงคะ ทำไมเราถึง.. มีมาก่อนป้ามอนหรือเปล่าคะ คณะร้องเงี้ยว

Aunt: มันมีตั้งแต่ ที่ก่อนปู่ย่าตาทวดของแม่ ของปู่ย่าตาทวดที่ก่อน แล้วก็มาสืบทอด ถึงมะ [แม่] เราอะนะ ถึงพ่อแม่เรา ที่นี้ก็พ่อแม่เรา ที่ปู่ย่าตาทวดที่ก่อนเขาลำนา เพราะว่าปู่ย่าตาทวดเขาลำนาที่นี้มาตกทอดแค่มะ แล้วมะป้ามอนลำรองเงี้ยว แล้วก็ร้องเพลงรองเงี้ยว ที่นี้ป้ามอนเด็กๆ ป้ามอนก็ไม่ได้เอารองเงี้ยวอะไรหรอก เพราะว่าสันามิ ที่นี้หน่วยงานเขามา พอหน่วยงานมาปั๊บ เขาจะมาหา [เผ่าดุง เผ่าดงนั้นนะ (ชื่อเพลง) เผ่าดงนั้นมาร้องเพลงมอغلน - ...] มาร้องเพลงมอغلน พอหน่วยงานนั้นมา คนนี้ก็มา เขาก็มาถามเพลงมอغلนๆ ป้ามอนก็เลยสนใจใจ สนใจ

ร้องเพลงมอغلน แล้วป้ามอนก็ไม่ใช่ว่าจะรู้ แบบนู้นแบบนี้ก็ไม่รู้ ที่เขียนที่อ่านก็ไม่ได้ ป้ามอนนึกในใจเอง [จดจำ
เอง] ป้ามอนร้องๆไป ประมาณสิบกว่าวันต่อเพลง ก็ได้เป็นเพลง

Interviewer: เพลงละประมาณสิบกว่าวัน ผีก

Aunt: ผีกเอง บางทีไปหาหอย บางทีพอเรือจอดเสร็จ เก็บหอยบนเกาะก็นึกก็ร้องเพลง ไปเรื่อยๆ ว่าเพลงจะจบ
ตอนไหน จะร้องตอนไหน ป้ามอนทำไปเรื่อยๆ เก็บหอยเรื่อยๆ บางทีนั่งบนเรือ ร้องเพลงคนเดียวแล้วร้องไม่ให้ใคร
ได้ยิน อายเขา เหมือนคนบ้า บางทีทำข้าวทำแกง พอทานข้าวอะไรเสร็จ ก็มานั่งร้องเพลงก่อน

Interviewer: แล้วมันอยู่ในสายเลือดเลย คิดไปเรื่อยๆ

Aunt: เพราะว่าชอบ ชอบเพลงอย่างแรง [อย่างมาก] ยะร้องเพลงมอغلนให้สืบทอด พอได้ว่าเขารู้ว่า ที่หลังต่อไป
ข้างหน้าฮั่นน่า [อะนะ] หน่วยงานไหนเหมือนกับว่า ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส หรือว่าเด็กนักศึกษาเขาจะมา พอมาถึงเขาจะมาหา
แต่มอغلน หามอغلน ถ้ามาหาแล้ว ถ้ามันหรือบางทีบางคนเขาพูดไม่เป็นอะไรพจน์นี้ [แบบนี้] แล้วเขาจะไปหา
ใครหะ ป้ามอนเลยคิดว่าป้ามอนทำอันนี้เอาไว้ดีหว่า[ดีกว่า] หรือก็ป้ามอนก็นั่นยะว่า ให้เขาอัดเทปหรือว่าทำอะไร
ไว้สักอย่างนึงนะ อย่าทิ้ง เพราะว่าลูกป้ามอน ก็ป้ามอนสอนนี่แหละ กลางค้ำกลางคิ่นป้ามอนกะเปิดชาวเลหมด มัน
ไม่พูด ยังแต่หลานสองคนนี่ หัดเล่า

Interviewer: เลยใช้เพลงเป็นสื่อให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ภาษามอغلน

Aunt: ใช่ พอได้ว่าเปิดเพลงภาษามอغلน เด็กๆ ว่า ฮ่า! นั่นเพลงของแม่ของเราของเฒ่าเรา พอได้ฟังมอغلนยัง
[ยังมี] เราไม่อยากให้ทิ้งไปนั่นแหละ

Interviewer: แล้วเพลง ทำนองเราได้มาจากไหนหะ เราแต่งเอง

Aunt: มันเป็นเอง ฮ่าๆ

Interviewer: ไม่ได้มีใครสอน

Aunt: ไม่เลย ถ้าแต่ว่า เพลงนี้ทำนองมันซซซ่า รำวง เป็นรองเง็ง แน่งๆ มันก็ไปเป็นซซซ่าๆ นึกได้

Interviewer: ฮ่าๆ

Aunt: แล้วก็บางทีตัวเอง พอตัวเอง เอ๊ะ มันเข้าไหม นั่นแหละ

Interviewer: ก็รับไปเรื่อยๆ

Aunt: ปรับไปเรื่อยๆ ที่นี้ พอว่าเพลงนั้น พอหน่วยงานไหนมาก็สอน ไปแสดงร้องเง้งเลย แต่แสดงร้องเง้งนั้นเราไม่ได้ร้องเพลงร้องเง้งเลย เราชร้องเพลงมอแกลน พอร้องเพลงมอแกลนเขาชอบ ตบมือดังกร้าวบางที

Interviewer: แล้วทำไมป้ามอนชอบความเป็นมอแกลน ภาษามอแกลนล่ะคะ

Aunt: ป้ามอนไม่อยากจะทิ้งเพราะว่าปู่ย่าตายายเรา เขาทำให้เราเป็นแบบนี้ เราก็ต้องยอมรับ เราก็ต้องยอมรับว่าเราเป็นมอแกลน ป้ามอนจะเป็นไทยก็ได้ จะเป็นคนกลางก็ได้ ป้ามอนพูดได้ทั้งเพ [ทั้งนั้น] แต่ว่าป้ามอนไม่เป็นเพราะว่า ปู่ย่าตาหวด ตายายเรา เขาสร้างมาแบบนี้ เราก็ต้องยอมรับว่า เราเป็นชาวเล เราเป็นมอแกลน เราอย่าไปทิ้ง ไม่ใช่อะไร ถ้าเราทิ้งไปต่อไป ช้างหน้าไม่รู้ลูกหลานเราจะอยู่พ้นหรือ [อย่างไร] วัฒนธรรมของเราเขาสร้างมาแบบนี้แล้ว เราก็ต้องยอมรับ

Interviewer: แล้วพอเราเอาไปสอนเด็กๆ เราสอนยังไงคะ

Aunt: เราไม่ต้องการอยากจะไปสอนเด็กๆ แค่บ้านมอแกลนตรงนั้นอะนะ พอได้ว่าเด็กมันจะได้รู้กันมั่งว่าภาษามอแกลน แต่ที่นี้ ถ้าป้ามอนทำพื้้นนั้น พักเดียว

Interviewer: แต่สอนเพลงอย่างงี้หรือคะ

Aunt: สอนเพลง สอนภาษามอแกลน ป้ามอนสอนแค่บ้าน สอนลูกหลานเอง เลยไม่อยากจะให้ลูกหลานที่.. แพนเราก็พูดภาษามอแกลนไม่เป็นเลย ตอนนี้อะสอนแค่ว่าหลานเราอิด ๆ หั้น [เล็กน้อย] [ภาษามอแกลน 07:12-07:13 มีซู ชีมาห์] แผลงตาม [พูดตาม] [ภาษามอแกลน 07:16-07:18 มีซู ชีมาห์] อยู่ตั้งสี่ห้าสิบปีแล้วพูดมอแกลนไม่เป็น ตอนนี้อะกลับมาพูดมอแกลน

Interviewer: แล้วภาษาเนื้อหาในเพลง ภาษามอแกลนเราเอามาจากไหนอะคะ

Aunt: เราแต่งเอง มันเป็นเอง

Interviewer: มีเพลงอะไรบ้างคะที่เราแต่งขึ้นมาแล้ว มีเนื้อหาทำนองไหนคะ เป็นเรื่องแนวไหน

Aunt: บางทีก็ทำนองเป็นทำนองร้องเง้ง บางทีก็ทำนองเหมือนกับแบบอินเดีย บางทีก็ทำนองซัซซา ที่ป้ามอนร้องไปอะนะสามสี่เพลงเนี่ย เพราะว่าที่ป้ามอนชอบๆ แต่ป้ามอนอยากจะร้องให้เด็กๆ จะได้สืบทอดต่อไป ตอนนี้อะสอนหลานอยู่คนหนึ่ง ตัวอ้วนๆ สอนๆ ให้ร้อง มันร้องได้ครึ่งหนึ่งแล้ว

Interviewer: ป้ามอน sample แบบว่าร้องให้เราฟังนิดนึงได้ไหมคะ

Aunt: เอาเพลงอะไร

Interviewer: เอาเพลงที่ป้ามอนชอบเป็นภาษามอแกน

Aunt: เนี่ยภาษามอแกนนี่ป้ามอนร้องนั่น แต่ว่าถ้าแปลก็ ถ้าแปลได้ก็แปลได้สองสามเพลง แต่ถ้าเพลงอื่นนั่นแปลไม่ได้ ภาษานั้น มันยากเหมือนกัน

Interviewer: ค่ะ สักเพลงได้ไหมคะ

Aunt: จะเอาเพลงอะไร

Interviewer: เอาที่ป้ามอนชอบเลย

Aunt: [แอตาร์ท(อา)บอห์เกาญ้มจอน บาร์ทจอนคินนาหั่วเลีย เบาะฮ์เนี่ยชอบบายบาบุย เบาะฮ์เนี่ยชอบบายมาน็อก เจีย บาร์ทเกาชอบบายแอกาน เฮ เฮ ปอตอห์ นาซุบ ปอตอห์ ตาล็อก ญ้มไว ะ วังเอียกจีล่อง นาโตะที่แอมแอะตัม นาโตะที่แอมแอมแอะตัม เจียวัง นาโตะทาฮาเซที แก็ค มาแก็คดอดัก มาแก็คดอดัก เจียวังนาโตะทาฮาเซที เบียต้อง เป็นห้วงเจียไล เบียต้องเป็นห้วงเจียไล เจียแมน กูแป็คก็เจีย แมนเบีย เฮเฮ ลัลลาลัลลา ฮะฮา ฮะฮา]

[แปล] พวกเราทั้งคู่ไปทานข้าวด้วยกัน เอาข้าวมาทานทุกวัน เธอคนนี้ทำแกงหมู เธอคนนี้ทำแกงไก่ ส่วนฉันเอาแกงปลาไป

เฮเฮ ดำน้ำฟรีพร้อม เตรียมผักเคียง รับประทานให้ไว จะได้ไปหาหอยนางรม นาโตะอยู่ที่ไหน นาโตะอยู่แห่งใด ฉันหา นาโตะ ไม่เจอเสียที ปวดหัวเหลือเกิน ช่างปวดหัวเสียจริง ฉันหา นาโตะ ไม่เจอเสียที แต่เธออย่าได้เป็นห่วงฉันเลย อย่าได้เป็นห่วงฉันเลย เดี่ยวฉันจะ เอามา เอามาให้เธอ

Interviewer: ยอดเยี่ยมมากเลยคะ เพราะมาก ป้ามอนเสียงดีด้วย เนื้อหาแต่งเองใช่ไหมคะ

Aunt: แต่งเองเพ

Interviewer: เนื้อหาเป็นประมาณแนวไหนคะ

Aunt: อันนี้เพลงทำนองเหมือนกับรำ แบบอินเดียหึ้นนะ

Interviewer: ใช้อย่างไร ค่ะ

Aunt: แต่ถ้าว่าเพลงนั้นอีก เพลงอะไร เพลงที่ว่า ไฮโฮ (ชื่อเพลงอีกอันหนึ่งของป้ามอน) นั้นนะ มันจะช้า [ฟังไม่ชัด 10:40]

Interviewer: แต่เมื่อกี้เพราะมากเลย หนูได้ยินคำว่า “บาบุย”

Aunt: บาบูน (หมู) .. “แกง แกงใจ” อืม อะไรล่ะ คดข้าวไปอะไรอย่างนี้ เพราะว่าเราหั่นคดข้าวไป ไปกินร่วมกัน แล้วเพื่อนนั้นคด[นำ]แกงหมูไป คดแกงไก่ไป แล้วเราก็กดแกงปลาไป แล้วกินร่วมกัน

Interviewer: เหมือนวันนี้เลยที่เราจะกินร่วมกันนะคะ แล้วเพลงเก่าๆ สมัยที่ป้ามอนเป็นเด็กเนี่ย เขามีร้องเพลง อะไรที่ป้ามอนจำได้ไหมคะ ภาษามอแกน

Aunt: เขาร้องเพลงรำมะนา เขารำมะนา เพลงรำมะนา จำได้คำสองคำ [A senan(dung) (คำร้องเกริ่นภาษา มาเลย์ ของเพลงร้องแรง) ... เพลงมอแกน 11:30] อะไร ยากนิ ป้ามอนไม่ได้เฝ้าช่วงนั้น เพราะว่าป้ามอนยังไม่คิด จะเฝ้าช่วงนั้น ถ้าเป็นช่วงป่านนั้นะ ป้ามอนเฝ้าหมด

Interviewer: แต่มันคงซึมซับเข้ามา

Aunt: ใช่ๆ เอ้อ มันมีอันแหละ แต่ป้ามอนจำไม่ได้แล้ว ที่ป้ามอนไปนั่งแลๆ [ดูๆ] ที่คนแก่ๆ เขาตีรำมะนารำหั่น เขาก็รำหิ้วเหมือนกัน เขามี(กลอง)รำมะนาสองลูก และก็มึงสองอันเท่านั้นแหละ เขาก็ล่ำรอบบุง[ของที่ใช้ทำพิธีแก้ บน] แล้วเขามีคนนั่งตรงกลาง ที่เขาจะเหมย[ลำแก้บน, แก้เหมยบน] นั้น ที่ป้ามอนไปนั่งแล ก็แล มันหิ้ว[สนุก, ครื้นเครง] มันอันนั้น คนแก่ๆ หั่นนะ คนโบราณแต่ก่อนนั้น ที่ป้ามอนเด็กๆ นั้น ป้ามอนก็ยังนึกหั่นแหละว่าแบบไหน แบบไหน แต่ว่ามันนึกไม่ออก

Interviewer: แต่บางที่แต่งแล้วมันอาจจะมาแหละ

Aunt: ใช่ๆ นี่ถ้าว่า เขารวมญาติกัน ลูกไปตะ มีทั้งเพแหละ ที่ทับตะวันที่อยู่ไหนะ แล้วเขาจะร้องเพลงนี้แหละ เพลงโบราณที่เพ เหมือนกับว่าเขาไม่ทิ้ง เขาเก็บไว้

Interviewer: เพลงรำมะนาที่เขาใช้ในประเพณี ในงานอะไรคะ

Aunt: ในงานรวมญาติ รวมญาติกัน คนมาจากลำปีหรือเกาะจำ เขาจะร้อง ป้ามอนไปรวมญาติที่ไร พอเห็นเพลง รำมะนาี้ เฮ้! เพลงรำมะนาที่ก่อน (โบราณ) นี่หว่า แต่ว่านั้นแหละ เขาร้องเพลงภาษาบ้านเขา เหมือนกับว่าภาษา แยกหั่น เอมันเป็นแบบหั่น

Interviewer: มันจะมีความแตกต่างกันนะ

Aunt: ใช่ๆ มันแตกต่างคำพูดหั่น ป้ามอนฟังได้มัยนะ ที่พูดกัน ป้ามอนฟังไม่ออกสักคำนึ่ง ถ้าว่าพูดกันเองพันนี้หั่น ฟังได้ [เกาะสิเหร่ หาดราไวย์ สตัง 13:26 ละก็ แคเกาะจิง แคเกาะพีพี เกาะลันตา และก้ออะไรแล้ว ที่เขาเดินขบวน ที่ก่อนหั่น เกาะนุ้หั่น เขาเรียกเกาะอะไรแล้ว ที่ว่าป้ามอนไปที่ก่อนนั้น ข้ามเล[ทะเล] ข้ามเรือไป สตุลเถวนั้น อะไรแล้ว

Interviewer: อ้อ เกะหลี่เป๊ะ

Aunt: อ่า เกะหลี่เป๊ะ เขาพูดแล้วป้ามอนฟังไม่ออก

Interviewer: แต่เขาเป็นมอแกลนหรือคะ

Aunt: เขาก็เป็นมอแกลน เขาเหมือนกับว่า เขามาจากเรื่องงาม [14:02] เขาพูด เขามอแกลนเหมือนกัน แต่มอแกลนคนละภาษา

Interviewer: ไม่เหมือนกันเนอะ ป้าต้องไปเรียนเพิ่ม นี่เรียนภาษามอแกลนด้วยค่ะ

Aunt: ไปเรียนกับใครมา

Interviewer: ไปเกาะพระทองกับอาจารย์ใจมา

Interviewer: ป้ามอนคะ ขอถามต่ออีกนิดนะคะ แล้วถ้าวิถีชีวิตวัฒนธรรมมอแกลนที่อยากส่งต่อให้รุ่นลูกรุ่นหลาน เนี่ย ป้ามอนอยากส่งต่ออะไร

Aunt: ป้ามอนอยากส่งต่อ ที่ทำให้สืบสกุลคำมอแกลน ภาษามอแกลน อยากให้มีตลอดไป อย่าให้สูญ อยากให้มีเด็กๆ ทุกคนนั้นพอได้เรียน เหมือนกับว่าพูดภาษามอแกลนด้วย พอได้พูดคนนั้นเขาก็ได้พูดมอแกลนกัน ไม่ใช่ว่าหลานเราสองคนเอง ..

Interviewer: พูดกันสองคนไม่ได้ มันต้องพูดกันทั่วๆ

Aunt: ใช่ พูดกันทั่วๆ นั้นแหละเขาจะได้ว่า เนี่ยหรือบ้านมอแกลน แต่ที่นี้พอหน่วยงานอื่นมาหา ไปบ้านป้ามอนกะหลานป้ามอนพูดเป็น พวกมันก็มอแกลน เลยอยากจะมีโรงเรียนมอแกลน บอกก็ครั้งแล้วว่าเป็นโรงเรียนมอแกลน สร้างให้ ที่ตรงนั้นหั้นนะ อยากจะได้ เด็กๆมันจะได้ไป พอได้ว่ามันไม่ทิ้งกันนั้น

Interviewer: แล้วเรื่องเพลงล่ะคะ ป้ามอนคิดว่ามันจะช่วยรักษาภาษามอแกลน

Aunt: ก็ยังหลานเราคนเดียว ได้แต่เพลงเดียว เพราะเราร้องเพลงโฮโฮ ตรงไหนนะ พอสองสามวันมันเห็นหน้าป้ามอน มันจะร้องด้วย

Interviewer: ซ้อมให้ฟัง

Aunt: มันก็ร้องหั่น หลานเราสองคน มันร้องแต่มันร้องได้ครั้งเดียว เราก็ร้องให้มันบางที หัวค้ำๆ ไม่รู้จะทำอะไร เราบอกว่า ถ้าลูกไม่ซอมน้ำ แล้วถ้าลูกไม่ซอมแล้วเพลงภาษามอแกน เมาไม่พาไปนะลูกนะ [หลานตอบว่า] ก็เมา ไม่สอนให้ลูกอ่า ไปนั่งเล่าลำนาล่าวสองคน

Interviewer: ก็เชื่อกัน

Aunt: ผู้ชายอีกคนหนึ่ง หลานผู้ชายอีกคนหนึ่งไปตีกลอง ไปตีกลองแล้วบักลอง

Interviewer: อ้อ เห็นอยู่ ศิลปินเหมือนกัน

Aunt: แรกก่อน กลองบ้าไว้ ลำนาวไว้ แล้วมันไปตีกลอง

Interviewer: ก็สืบทอดต่อไปเนอะ

Aunt: มาร้องเพลงกะอ้วนสองคน ร้องๆ อ้วนร้องไปเลย เมาเอ้อ ลูกร้องเป็นแล้วแหละ นี่ห่างเหินล่าว[อีก] ตั้งกี่วันแล้วไม่ได้สอนเลยนิ

Interviewer: แล้วเด็กคนอื่นที่มา 12 คนที่มาเต้นกัน

Aunt: ไม่ใช่พูดเป็น ลูกหลานเขา เขาไม่พาพูด เขาพาพูดกลางกันเพ บางทีเราก็พูดนั้นแหละ ภาษามอแกนกับพวกนั้น พวกนั้นไม่รู้เรื่อง พวกนั้นไม่รู้เรื่อง เราต้องออกไทยล่าวแหละนะ

Interviewer: ผสมไป

Aunt: ไข่ๆ ต้องพูดแบบนี้ล่าว พอได้มันฟังรู้เรื่อง พอเราว่า [ป็อกงันแน ป็อกงันฮ้อนจอล้อง (ยกมือขึ้นสี่ ยกมือขึ้นให้สวย ๆ หน่อย)

Interviewer: ทำนางเลย

Aunt: มันก็ลำภาษาของเขา มันอะไร มันก็แลเรา จั่นลองแล[ลองดู] พอมันฟังไม่ถูกหลายคำ ก็มันลำยังไม่เข้าใจที ยกมือให้สวยๆ ลูก

Interviewer: อ่า

Aunt: ฟังถูก แล้วสวย

Interviewer: สองภาษา

Aunt: เรารู้ภาษาเรา เราสอนให้พวกมันพูดมั่ง ว่าได้ฟังเรื่อย มันได้รู้ พวกมันยังงั้นนั่นว่าพูดอะไร แต่ถ้าไอ้ฮ้วนเรานั้นนะ พูดแล้วทันที่รู้ หลานเราสองคนนั้นแหละ บางทีในบ้าน พูดชาวเลเยอะ ฉาว[เสียงดัง]ไปถึงหลังบ้านนะ ของอะไรเราก็ให้หยิบจานก็ว่า [เกา...ลาเกาแมแก้นซาม ก็แม่นซามหั้น เทาเดีย ก็แม่นนิโคมบาห์ดิน ที่กินน้ำ บักเอนเลย บักอูเอนญัม บักเอนอัมเอนเลย (พอบอกให้ไป ไปหยิบจานมาหน่อย ก็ไปเอาจานหั้น พอบอกย่า ๆ ไปเอากล้วยมาหน่อย ที่ไว้กินน้ำอะ ตักน้ำเลย ตักน้ำกินเลย ละดื่มเอาเลย) ภาษามอแกลน 19:33-19:45] เราก็ใช้มัน

Interviewer: เขาก็หยิบถูก

Aunt: ถูกๆ ทำหมดได้ทุกอย่าง

Interviewer: ได้อยู่ ซึมซับ

Aunt: เราพูดชาวเลเยอะในบ้าน แต่ว่าออกนอกก็พูดไทยกับพวกมัน เราทีก่อนก็ไม่ใช่เราเรียนใช้ใหม่ลูก เราอยู่กับปู่ย่าตาทวดเรา เราอยู่กับพ่อกับแม่เรา ไม่เคย เขาไม่เคยมาสอนเราว่า เขียนหนังสืออะไรพินนี้ เขาไม่เคยสอนเรา คำที่เขาพูดนี้ เรายังเป็นอะ แล้วลองนึกถึ ถ้าเราสอนหลาน ตั้งแต่เล็กๆ แล้วหลานเราจะไม่จำพริ้อ

Interviewer: อ่า วิธี

Aunt: ใช่ๆ

Interviewer: สืบทอดต่อไปนะคะ

Aunt: แล้วนิแก่บ้านเราฮั้น สันดานอยากทิ้งมอแกลน

Interviewer: อย่าทิ้งมอแกลน

Aunt: ใช่ ไม่ยอมพาพูดลูกหลานมอแกลน แล้วพูดไทย พอเห็นหน้า พูดกลางกันแล้วนะ เห็นดูอะลูก ไปโรงเรียน เอ้อรู้ มันพูดกับครู ก็มันพูดเป็นแต่ภาษากลาง แล้วป้ามอนอ่านหนังสือเป็นมัย เขียนเป็นมัย ป้ามอนพูดกลางเป็น แล้วเราจะทิ้งทำไมภาษาชาวเลเรา

Interviewer: จริงค่ะ

Aunt: มันจะเพี้ยนแหละ จะอีแหละตามใจ จะแค่ทองแดงก็เรื่องของมัน เราก็ทำเฉยไปเสีย อายหว่า

Interviewer: ป้ามอนคะสุดท้ายนี้ อยากจะฝากอะไรให้ลูกหลานชาวมอแกลนคะ

Aunt: อยากฝากแต่ว่า ภาษามอแกน ลูกหลานอย่าทิ้ง ป้ามอนอยากจะทำหานี้ ให้พวกมันสืบทอดไป และ วัฒนธรรมของมอแกน เพลงมอแกน และกีรารองเง้ง อยากจะขอให้พวกมอแกนเราหัน แต่ทำของเขาไม่ได้ นั่น ทำหลานเอง สอนหลานเราเอง

Interviewer: เริ่มจากหลานเราก่อน

Aunt: เริ่มจากหลานเรา ให้หลานเรา ไปสืบ..

Interviewer: สืบทอดกันต่อๆ กระจายกันไป

Aunt: พอได้ว่า ป้ามอนไม่อยู่แล้วเหย ให้ลูกหลานเราพอได้ว่า ถ้าใครมาหากก็ได้ลูกหลานเราอยู่

Interviewer: วันนี้ก็ขอบคุณป้ามอนมากๆ เลยค่ะ แล้วจะเก็บไว้ให้ลูกหลานชาวมอแกนต่อไปค่ะ